Скъпи мои читателки и читатели,

Защо ме тегли към въображаемото малко селце Дингелбах някъде между Франкфурт и подножието на Таунус?

Това несъмнено е свързано със спомените от гостуванията при свекърва ми, която имаше малко стопанство във Вестервалд. Като свикнала с градския живот за мен тези посещения бяха по-скоро предизвикателни и бързо ме излекуваха от всички романтични представи за хубавото, здравословно селско ежедневие. Заедно с тежкия физически труд обаче там видях и нещо друго, което не познавах от града – хората живееха задружно, бяха като голямо семейство.

В романа има и още една нишка, която ми е много скъпа – историята на Фрида. Тя на всяка цена иска да стане актриса и против волята на майка си бива приета във франкфуртското театрално училище. Живота на Фрида ще опиша в следващите томове. Това всъщност е историята и на моята майка...

От сърце,
Вашата Ане Якобс

Глава 1

Краят на октомври 1923

Минава седем. Фрида отдръпва пердето от прозореца и поглежда навън в сутрешния сумрак. В къщата на свещеника отсреща свети – там е работната стая на пастор Зайболд. Вдясно, в стопанството на Гросман, още се бавят в обора – в останалите стопанства по това време добитъкът отдавна вече е издоен и нахранен. Светлините са размазани – значи над селото са се спуснали утринни мъгли. Фрида се увива старателно в нощницата и ѝ се иска да е далече оттук. В индийския Ешнапур, където окичени със злато принцеси яздят слонове. Виждала ги е в киното... Или поне да е във Франкфурт, където се случва истинският живот.

Дингелбах е ужасно скучен.

– Още ли не си станала? – кара се зад гърба ѝ по-голямата ѝ сестра Херта. – Пак ли искаш да закъснееш за училище?

Херта не говори на Фрида, а на тринайсетгодишната Ида, чиято червенокоса глава е скрита между възглавницата и завивката. Ида е изтърсачето, тя е опърничава и учудващо мъдра за възрастта си, прави само това, което иска, и не позволява на праволинейната Херта да ѝ каже нищо. Когато Херта понечва да издърпа юргана ѝ, тя се вкопчва в него и започва да пищи, защото знае, че накрая Херта ще спечели двубоя.

– Хайде, ставай! Хубаво се измий! Фрида ще ти сплете плитките.

Херта взима нощното гърне изпод леглото и слиза с него по стълбите, за да го изхвърли навън в тоалетната. Ида продължава да седи в леглото, придърпала нощницата върху свитите си колене, а дебелите ѝ плитки отново са се сплъстили. Фрида се извръща от прозореца и пак дръпва пердето, а после налива от каната вода за миене в емайлирания леген.

– Вчера си ми пипала нещата! – сърдито казва тя на Ида.

Ида не отговаря. Тя бавно се измъква от леглото, намокря кърпата и си изтрива лицето. Водата е студена, но ги мързи да слязат до кухнята, за да си донесат кана топла вода.

– Късала си листове от тетрадката ми!

В спалнята са сложени три легла. Всяко момиче си има нощно шкафче, където съхранява малкото си лични вещи. Гардеробът е общ, а до него е умивалникът с големия емайлиран леген. Прекалено тясно е за още мебели. И така е трудно да се промъкнеш покрай гардероба до леглото на Ида, защото на пода се търкалят обувки, ученическа чанта, чорапи и всякакви други неща.

– Взех ги само назаем – Ида е принудена да си признае. – Днес мама трябва да ми даде нови тетрадки и ще ти отстъпя едната.

Въпреки това Фрида е ядосана. Ида е крадлива сврака, нищо не можеш да опазиш от нея.

– Да си пускаш хартиени корабчета в потока – казва тя и завърта очи. – За такива глупости хабиш скъпата хартия за писане!

Двете момичета са свалили нощниците и се мият с насапунисания пешкир. Най-вече „отдолу“ – така ги е научила майка им. Там трябва да са чисти, това е по-важно от миенето на лицето. Накрая идва ред на краката, а после Фрида излива водата в кофата.

– Организирахме регата – важно пояснява Ида. – Моето корабче спечели.

– Честито! – отвръща сърдито Фрида. – Заради теб не мога да си довърша пиесата!

– Ами напиши я на тоалетна хартия!

Фрида се почуква с пръст по слепоочието – сякаш казва: „Ти полудя ли?“. После закопчава наследения от майка си сутиен, навлича колана за жартиерите, ризата и долните гащи, а върху тях – блузата и полата. Дългите чорапи са от памук, не бодат. През зимата трябва да обува вълнените – това си е мъка. Жените в града носят копринени чорапи и фино бельо с дантела. Веднъж тя видя такова на една витрина във Франкфурт. Тук, в Дингелбах, тези неща са истински грях.

– Дължиш ми две тетрадки! – заявява на сестра си.

Ида само изпръхтява подигравателно и също се почуква по слепоочието.

– Две тетрадки. Неизползвани. С линии! – не отстъпва Фрида.

Нахлузва дървените домашни чехли и на излизане сграбчва сивата плетена жилетка. И тя някога е била на майката и е кърпена на лактите, но въпреки това е по-хубава от ръчно плетените жилетки, защото някога татко я купил на мама от магазин в Бад Хомбург. Навремето, преди Световната война, когато имаха пари, а татко все още беше при тях.

Стълбището е тясно и тъмно, човек трябва да внимава да не пропусне някое стъпало и да не се подхлъзне с дървените налъми. Особено ако носи нощното гърне. Долу в кухнята е приятно топло, защото майка им е запалила печката. Мирише на малцово кафе[1] и на филийки, които се препичат на котлона. Майката топли и прясно мляко в една тенджера, което обаче не мирише толкова добре. Фрида ненавижда миризмата на топло мляко.

– Сплете ли плитките ѝ? – пита Херта.

– Още не...

Херта въздъхва и пъхва ключето в кухненския часовник, за да го навие. Вече е подредила масата, взима филиите от печката и ги слага в един панер. После подава на майка си каната за топлото мляко. Херта не може да стои и минута, без да върши нещо, постоянно трябва да доказва колко е прилежна, а после въздиша, че през целия ден не е седнала. От благоприличие Фрида занася малцовото кафе до масата и понеже няма какво повече да прави, се отпуска на своята малка дървена табуретка. Навън разсъмва, но въпреки това през прозореца не се вижда дори кокошарникът – толкова е мъгливо.

Дървените обувки на Ида тропolят по стълбите, тя държи в ръка ученическата чанта, единият ѝ чорап е провиснал на коляното, плитките ѝ изглеждат така, сякаш са ги гризали мишки.

– Мама трябва да ме среши – настоява тя. – Фрида винаги страшно ме скубе.

---

[1] Основна напитка в селските семейства в Германия през 20-те години на XX век. Прави се от покълнал и изпечен ечемик, не съдържа кофеин. Бел. ред.

– Сядай, Идхен – казва майката и поставя пред нея чаша кафе с много мляко.

Докато Ида гълта топлата напитка и хапва препечения хляб с мармалад от сливи, майката разплита сплъстените плитки и внимателно ги разресва с гребена. Ида е наследила червеникаворусата коса на баща си, майката и Херта са тъмноруси, но косата на Фрида е черна и къдрава. Освен това очите ѝ са кафяви, а не сини като на почти всички хора от селото. Преди този факт често беше повод за подмятания, а чичо Георг даже попита дали оттук не е минал някой италианец или испанец. Чичо Георг е братът на мама, дворът му е точно до магазинчето.

Херта тъкмо си намаза филия с мармалад, когато на вратата на магазина се почуква. Отварят в осем, но ако на някого му потрябва нещо извън работното време, майка им никога не отказва.

– Отивам – заявява Херта и отново оставя филията в чинията. Майката само кимва, защото е стиснала в устните си фибите за плитките на Ида. Тя продължава да реши рошавата глава на дъщеря си. Оттатък долита силният заповеднически глас на Гертруд Шюц – трябва ѝ канела, защото ще вари мармалад от круши и се вайка, че плодовете от градината са толкова загнили. Не плаща, понеже Ото Шюц, нейният син, е изорал нивата на Марте Халер – така се казва майката на трите момичета.

Половин час по-късно със здраво сплетени плитки и вдигнат чорап Ида вече е тръгнала към училището, където пристига малко преди да бие звънецът. Херта е пуснала кокошките в градината и е събрала яйцата, а сега мие съдовете, докато яйцата се варят в една тенджера. Ще ги маринова, а гостилничарят ще ги купи, за да ги продаде на гостите си на двойна цена.

Фрида трябва да помага на майка си в магазина, където обаче няма много работа по това време. Вчера Херта изми стъклата на витрината, а ще метат чак довечера. Фрида обича да стои тук – гордее се с магазина, така красиво подреден от родителите ѝ. От входното антре и двете стаи баща ѝ направи едно голямо помещение от почти двайсет квадратни метра. Наложи се да остави носещите греди на къщата в стил фахверк, но ги боядисаха в зелено и сега на някои от тях висят шарени рекламни табели, а понякога и листове, на които са обозначени новопристигналите стоки. Поне преди беше така, сега, при тази инфлация, майката рядко купува нови стоки. На задната стена са етажерките и чекмеджетата, а пред тях – дългият тезгях със стъклената витрина, откъдето радват окото крем *Нивеа*, одеколон *Кьолниш васер* и две шишенца ликьор.

Най-хубавото нещо в селския магазин обаче е дебелата зелена змия от дърво, висяща над тезгяха – главата ѝ е тясна, има изплезен червен език, а люспестото ѝ тяло стига чак до другия край на плота, където се спуска навитата ѝ опашка. По змията има множество кукички, на които са закачени кафяви хартиени кесии с различна големина. Щом ти потрябва кесия, просто трябва да се протегнеш и да си откъснеш.

Сега навън е светло, мъглата се е вдигнала, първите мижави слънчеви лъчи падат косо върху селската улица, а голите кестенови дървета пред църквата хвърлят върху земята бледи мрежести сенки. Марлиз Алберти е застанала на площада под кестените и разговаря с две селянки, по-нататък Херберт Гросман впряга дорестия си кон в талигата – явно иска да отиде до овощната си градина. Сега в селото е по-спокойно – житото и овесът са в плевните, прибрано е сеното, приключило е и събирането на картофите. Остават плодовете, а после ще настъпи зимата и ще се колят животните.

Никой в селото не трябва да гладува даже и сега, въпреки че цените се изстрелват нагоре всеки ден и някои хора за една нощ се превръщат в милионери – притежаващи банкноти с много нули, без да могат да си купят каквото и да било с тях.

Майката подрежда и забърсва тезгяха, а Фрида се е скрила зад една от зелените греди, за да продължи да пише театралната си пиеса, седнала на столчето. Използва една от кафявите кесии. Не изглежда красиво, но ще ѝ свърши работа. През зимата тя ходи на кино във Франкфурт с чичо Георг и братовчедката Луизе и гледаха филма *Тигърът от Ешнапур*. Оттогава пише диалози и сцени, които разиграват с братовчедката Луизе в тяхната стая. Вече е изписала три тетрадки, но сега хартията не достига и не бива да взима от ученическите тетрадки, които майка ѝ е купила за магазина. Защото Фрида е на седемнайсет, а и вече не посещава селското училище.

Насред напрегнатата сцена между Ирене Армундсен и пленената принцеса звънва камбанката на магазина. Ани Крист старателно си изтрива обувките, преди да влезе, а вътре оправя шала на главата си, раздърпан от есенния вятър.